

Deu

Chapter 1

Javanese Interlinear

Reference: Javanese Bible (SABDA)

יִשְׂרָאֵל כָּל- אֶל- מֹשֶׁה דִּבֶּר אֲשֶׁר תְּדַבְּרִים אֱלֹהִים 1
Israèl sadaya dhateng Musa dipunngendikakaken ingkang pangandika-pangandika Punika
[H3478](#) [H3605](#) [H0413](#) [H4872](#) [H1696](#) [H1697](#) [H0428](#)

פָּאֲרָן בֵּין- סוּף מוֹל בְּעֶרְבָה בְּמִדְבָּר תְּיַרְדֵּן בְּעֶבֶר
Paran antawis Suf ing-ngajeng ing-Arabah ing-ara-ara-samun Yordan ing-sabranging
[H6290](#) [H0996](#) [H5489](#) [H4136](#) [H6160](#) [H3383](#) [H5676](#)

וְיָבֵין וְהָבֵין זָהָב וְיָבֵין וְחֶזְרֹת וְלָבָן תּוֹפֵל וְיָבֵין
lan-Di-Zahab lan-Hazérot lan-Laban Tofèl lan-antawis
[H1774](#) [H2698](#) [H8603](#) [H0996](#)

Iki pangandikane kang didhawuhake dening Nabi Musa marang wong Israel kabeh ana ing sabrange bengawan Yarden, ing pasamunan, ing tanah rata Araba-Yordan, penere Suf, ing antarane Paran karo Tofel, Laban, Hazerot lan Di-Zahab.

אֶחָד עָשָׂר יוֹם מִחֹרֵב הָרִדִּי שֵׁעִיר עַד בְּרַנֶּע־קָדֵשׁ 2
Kadès-Barnéa ngantos Séir Redi margi saking-Horéb dinten dasa sawelas
[H6947](#) [H5704](#) [H2022](#) [H1870](#) [H2722](#) [H3117](#) [H6240](#) [H0259](#)

Saka ing gunung Horeb metu pagunungan Seir tekan Kadesy-Barnea iku lakon sawelas dina.

לְחָדָשׁ בְּאַחַד חֹדֶשׁ עָשָׂר בְּעֶשְׂתֵּי- שָׁנָה בְּאַרְבָּעִים וְיָהִי 3
saking-wulan ing-sapisan wulan dasa ing-sawelas taun ing-sekawan-dasa lan-dados
[H2320](#) [H0259](#) [H2320](#) [H6240](#) [H6249](#) [H8141](#) [H0705](#) [H1961](#)

דִּבֶּר מֹשֶׁה אֶל- בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כָּכָל אֲשֶׁר צִוָּה
ngendika Musa dhateng putra-putra sadaya Israèl miturut-sadaya ingkang dipundhawuhaken
[H1696](#) [H4872](#) [H0413](#) [H3478](#) [H3605](#) [H6680](#)

יְהוָה אֶת־ אֱלֹהֵם
Yéhuwah piyambakipun-sadaya piyambakipun
[H3068](#) [H0853](#) [H0413](#)

Nalika taun kang kaping patang puluh sasi sawelas tanggal sapisan Nabi Musa ngandikani wong Israel miturut dhawuh timbalane Pangeran Yehuwah tumrap wong Israel;

אֶחָדִיּוֹשֵׁב אֲשֶׁר הָאֲמֹרִי מֶלֶךְ סִיחֹן אֵת הַכְּתוּ אֶחָדִי
dedalem ingkang tiyang-Amori raja Sihon Object dipunmejahi sasampunipun
[H3427](#) [H0567](#) [H4428](#) [H5511](#) [H0853](#) [H5221](#)

בְּחֶסְבֹן וְאֵת עוֹג מֶלֶךְ הַבָּשָׁן אֲשֶׁר- יוֹשֵׁב בְּעֶשְׂתֵּי- בְּאֶדְרָעִי
ing-Hèsbon lan-Object Og raja Basan ingkang dedalem ing-Edrei ing-Edrei
[H2809](#) [H0853](#) [H5747](#) [H4428](#) [H1316](#) [H3427](#) [H6252](#) [H0154](#)

sawuse nggecak marang Prabu Sihon, ratune bangsa Amori, kang akedhaton ana ing Hesybon, lan marang Prabu Og, ratu ing Basan, kang akedhaton ana ing Asytarot, ing sacedhake Edrei.

תֹּרֶט	אֶת־	בְּאֵר	מֹשֶׁה	הוֹאִיל	מוֹאָב	בְּאֶרֶץ	יַרְדֵּן	בְּעֶבֶר	5
Torèt	Object	nerangaken	Musa	dipunwiwiti	Moab	ing-tanah	Yordan	ing-sabranging	
H8451	H0853	H0874	H4872	H2974	H4124	H0776	H3383	H5676	
							לְאֹמֶר:	הַזָּאת	
							pangandika	punika	
							H0559	H2063	

Ana ing sabrange bengawan Yarden ing tanah Moab, Nabi Musa wiwit nggelarake angger-anggering Toret iki, pangandikane:

רֶב־	לְאֹמֶר	בְּחֹרֵב	אֵלֵינוּ	דִּבֶּר	אֱלֹהֵינוּ	יְהוָה	6
cekap	pangandika	ing-Horéb	dhateng-kita	ngendika	Gusti-Allah-kita	Yéhuwah	
	H0559	H2722	H0413	H1696	H0430	H3068	
			תְּזַח:	בְּהַר	שָׁבַת	לְכֶם	
			punika	ing-redi	dedalem	kanggé-panjenengan-sadaya	
			H2088	H2022	H3427		

“Pangeran Yehuwah, Gusti Allah kita ndhawuhi kita ana ing gunung Horeb, sabdane: Wus cukup anggonira padha nginep ana ing gunung kene;

וְאֵל־	הָאֹמֶרִי	רֶדִי	וּבְאוּ	לְכֶם	וּסְעֹו	וּפְנֹו	7
lan-dhateng	tiyang-Amori	redi	lan-mlebet	kanggé-panjenengan-sadaya	lan-bidhal	minger	
H0413	H0567	H2022	H0935		H5265	H6437	
וּבְחֹרֶף	וּבְנֶגֶב	וּבְשָׂפְלָה	בְּהַר	בְּעֶרְבָה	שְׁכֵנֵי	כָּל־	
lan-ing-pesisir	lan-ing-Negèb	lan-ing-dataran	ing-redi	ing-Arabah	tangga-tanggipun	sadaya	
H2348	H5045	H8219	H2022	H6160	H7934	H3605	
	פְּרַת:	נְהַר־	הַנְּהַר	עַד־	וְהַלְבָּנוֹן	הַכְּנַעֲנִי	אֶרֶץ
	Éfrat	lèpèn	ageng	lèpèn	ngantos	lan-Libanon	tiyang-Kanaan
	H6578	H5104	H5104	H5704	H3844	H0776	H3220

padha mbacutna laku, budhala lan paranana pagunungan wong Amori lan sakehe tanggane ing Araba-Yordan, ing pagunungan, ing Dhaerah Pagunungan, ing Tanah Negeb lan ing pasisir, yaiku nagarane wong Kanaan lan ing gunung Libanon nganti tekan ing bengawan gedhe Efrat.

בְּאוּ	הָאֶרֶץ	אֶת־	לְפָנֵיכֶם	נְתַתִּי	רָאָה	8
mlebet	tanah	Object	ing-ngajeng-panjenengan-sadaya	Kawula-sampun-nyukakaken	pirsa	
H0935	H0776	H0853	H6440	H5414	H7200	
			יְהוָה	נִשְׁבַּע	אֲשֶׁר	הָאֶרֶץ
			Yéhuwah	dipunsumpahaken	ingkang	tanah
			H3068	H7650		Object
						lan-nglenggahi
						H3423
וּלְיַעֲקֹב	לְיִצְחָק	לְאַבְרָהָם	לְאַבְתִּיכֶם			
lan-dhateng-Yakub	dhateng-Ishak	dhateng-Abraham	dhateng-leluhur-panjenengan-sadaya			
H3290	H3327	H0085	H0001			
אֶתְרֵיהֶם:	וּלְזֶרַעַם	לָהֶם	לָתֵת			
sasampunipun	lan-dhateng-turun-turunipun	dhateng-piyambakipun-sadaya	kanggé-nyukakaken			
	H2233		H5414			

Wruhanira, nagara iku wus Sunulungake marang sira; padha lumebua, manggona ing tanah kang wus diprasetyakake dening Sang Yehuwah kalawan supaos marang leluhurira Abraham, Iskak lan Yakub, yen bakal kaparingake marang dheweke kabeh lan turun-turune.”

9
 לא־ לְאִמְרָא לְאִמְרָא הָהוּא בְּעֵת אֲלֵכֶם וְאִמְרָא
 mboten pangandika punika ing-wekdal dhateng-panjenengan-sadaya lan-Kawula-ngendika
[H3808](#) [H0559](#) [H1931](#) [H6256](#) [H0413](#) [H0559](#)

אַתְּכֶם אֲשֶׁת לְבָרִי אוֹכֵל
 panjenengan-sadaya nanggung piyambakan saged
[H0853](#) [H5375](#) [H0905](#) [H3201](#)

“Nalika samana aku pitutur marang kowe mangkene: Manawa ijen aku ora kuwat nyangga tanggung-jawab marang kowe.

10
 אֲתֶכֶם הָרְבִּיהָ אֱלֹהֵיכֶם יְהוָה
 panjenengan-sadaya dipunkathahaken Gusti-Allah-panjenengan-sadaya Yéhuwah
[H0853](#) [H0430](#) [H3068](#)

לְרַב: הַשָּׁמַיִם כְּכֹכְבֵי הַיּוֹם וְהַנֶּקֶם
 kanggé-kathah langit kados-lintang-lintang dinten-punika lan-mangka-panjenengan-sadaya
[H7230](#) [H8064](#) [H3556](#) [H3117](#) [H2009](#)

Pangeran Yehuwah, Gusti Allahe para leluhurmu wus ndadekake kowe padha bebrananan, ing dina iki cacahmu wus kaya lintang ing langit.

11
 עֲלֵיכֶם יִסְרָף אֲבוֹתֵיכֶם אֱלֹהֵי יְהוָה
 dhateng-panjenengan-sadaya nambahi leluhur-panjenengan-sadaya Gusti-Allah Yéhuwah
[H3254](#) [H0001](#) [H0430](#) [H3068](#)

כְּאִשָּׁר אֲתֶכֶם וַיְבָרֵךְ פְּעָמַי אֵלַי כָּכֹס
 kados-ingkang panjenengan-sadaya lan-mberkahi kaping sèwu kados-panjenengan-sadaya
[H0853](#) [H1288](#) [H6471](#) [H0505](#)

לְכֶם: דִּבְרִי
 dhateng-panjenengan-sadaya dipunngendikakaken
[H1696](#)

Pangeran Yehuwah, Gusti Allahe para leluhurmu muga-muga ngundhakana cacahmu nganti tikel sewu, lan kowe muga padha diberkahana, kaya kang wus dadi prasetyane marang kowe.

12
 מוֹמֹתַי לְבָרִי אִשָּׁא אֵיכָה
 momotan-panjenengan-sadaya piyambakan Kawula-nanggung kadospundi
[H2960](#) [H0905](#) [H5375](#)

וְרִיבֵיכֶם: וּמִשְׁאַכֶּם
 lan-perkawis-panjenengan-sadaya lan-tanggél-jawab-panjenengan-sadaya
[H7379](#)

Nanging manawa ijen aku mangsa kelara mikul tanggung-jawab bab kasusahanmu, bab karepotanmu lan prakaramu.

13
 וּנְבִנָיִם חֲכָמַיִם אֲנָשִׁים לָקָה הָבִי
 lan-mangertos wicaksana tiyang-jaler kanggé-panjenengan-sadaya sukakaken
[H0995](#) [H2450](#) [H0376](#) [H3051](#)

וְאֲשִׁימָם: לְשִׁבְטֵיכֶם וַיִּדְעִים
 lan-Kawula-badhé-netepaken kanggé-suku-suku-panjenengan-sadaya lan-dipuntepangi
[H7626](#) [H3045](#)

בְּרִאשֵׁיכֶם:
 minangka-pangarsaning-panjenengan-sadaya

Kowe padha milih wong kang wicaksana lan limpad ing budi apadene kang akeh pangalamane saka siji-sijine talermu, bakal daktetepake dadi pemimpinmu.

הַדְּבָר טוֹב־ וְתֹאמְרוּ אֲתִי וְתַעֲנֵנּוּ 14
 perkawis saé lan-panjenengan-sadaya-ngendika Kawula lan-panjenengan-sadaya-mangsuli
[H1697](#) [H0559](#) [H0853](#)

אֲשֶׁר־ דְּבָרָתְךָ לַעֲשׂוֹת: ingkang panjenengan-ngendikakaken
[H1696](#)

Ing kono atur wangsulanmu: Prakawis ingkang panjenengan karsakaken punika pancen prayogi dipun lampahi.

אֲנָשִׁים וְאִקָּח אֶת־ רְאִשֵׁי שִׁבְטֵיכֶם 15
 tiyang-jaler suku-suku-panjenengan-sadaya pangarsaning Object lan-Kawula-mendhet
[H0376](#) [H7626](#) [H0853](#) [H3947](#)

רְאִשֵׁים וְיִדְעִים חֻכְמִים אֶתְּם וְאֵתְּנָן lan-Kawula-netepaken lan-dipuntepangi wicaksana
[H0853](#) [H5414](#) [H3045](#) [H2450](#)

וְשָׂרִי וְשָׂרִי מֵאֹת שָׂרִי אֶלְפִים שָׂרִי עַלְיֶכֶם 16
 lan-pangarsaning satus-an lan-pangarsaning sèwunan pangarsaning inggil-panjenengan-sadaya
[H8269](#) [H3967](#) [H8269](#) [H0505](#) [H8269](#)

לְשִׁבְטֵיכֶם: לְשִׁבְטֵיכֶם וְשָׂרִי עֲשֵׂתְךָ חֻמְשִׁים
 kanggé-suku-suku-panjenengan-sadaya lan-pejabat-pejabat dasa-an lan-pangarsaning sèket-an
[H7626](#) [H7860](#) [H6235](#) [H8269](#) [H2572](#)

Aku banjur milih pemimpin saka antaraning talermu, yaiku: wong-wong kang wicaksana lan sugih pangalaman, padha dakangkat dadi pemimpinmu, yaiku ana kang dadi panggedhening wadya-bala sewu, satus, seket sarta dadi panggedhening wadya-bala sapuluh tuwin dadi panggedhe kang nata wadya-bala kanggo taler-talermu.

הַהוּא בָּעֵת שִׁפְטֵיכֶם אֶת־ וְאֶצְוֶה 16
 punika ing-wekdal hakim-hakim-panjenengan-sadaya Object lan-Kawula-dhawuhaken
[H1931](#) [H6256](#) [H8199](#) [H0853](#) [H6680](#)

וְשִׁפְטֵתְּם לְאֹמֶר בֵּין־ שְׁמַע לְאֹמֶר
 lan-panjenengan-ngadili sadhèrèk-sadhèrèk-panjenengan-sadaya antawis mirengaken pangandika
[H8199](#) [H0251](#) [H0996](#) [H8085](#) [H0559](#)

גָּרוּ: וּבֵין אֲחִיו וּבֵין־ אִישׁ בֵּין־ זָדֵק
 tiyang-manca-nipun lan-antawis sadhèrèkipun lan-antawis tiyang antawis adil
[H1616](#) [H0996](#) [H0251](#) [H0996](#) [H0376](#) [H0996](#) [H6664](#)

Lan ing waktu samana aku banjur prentah marang para hakimmu, mangkane: Padha nggatekna marang prakarane para sadulurmu, lan padha gawea putusan kang adil, dadia ing antarane sawijining wong karo sadulure, utawa karo bangsa liya kang ana ing satengahmu.

כְּגֹדֶל כְּקֹטָן בְּמִשְׁפָּט פְּנִים תְּכִירוֹ לֹא־ 17
 tiyang-ageng tiyang-alit ing-pangadilan pasuryan panjenengan-mbédakaken mboten
[H4941](#) [H6440](#) [H3808](#) [H3808](#)

הַמִּשְׁפָּט כִּי אִישׁ מִפְּנֵי־ תְּגוּרוֹ לֹא תִשְׁמָעוּן
 pangadilan amargi tiyang saking-ngajeng panjenengan-ajrih mboten panjenengan-mirengaken
[H4941](#) [H0376](#) [H6440](#) [H3808](#) [H8085](#)

מִכֶּם יִקְשָׁה אֲשֶׁר וְהִדְבָּר הוּא לְאֵלֵהֶם
 saking-panjenengan-sadaya awrat ingkang lan-perkawis piyambakipun kanggé-Gusti-Allah
[H7185](#) [H1697](#) [H1931](#) [H0430](#)

וְשִׁמְעֵתוֹ: אֵלַי תִּקְרְבוּן
 lan-Kawula-mirengaken dhateng-Kawula katuraken
[H8085](#) [H0413](#) [H7126](#)

Ing sajrone ngadili kowe aja mawang wong, wonga cilik, wonga gedhe, padha rungokna kang dadi prakarane. Aja wedi marang sapa bae, awitdene pangadilan iku kagungane Gusti Allah; dene manawa ana prakara kang kangelan tumrap kowe, iku ladekna marang aku, supaya aku krungu.

כָּל-	אֶת	הָהוּא	בְּעַת	אֲתֶכֶם	וְאֶצְנִיָּה	18
sadaya	Object	punika	ing-wekdal	panjenengan-sadaya	lan-Kawula-dhawuhaken	
H3605	H0853	H1931	H6256	H0853	H6680	
תַּעֲשׂוּן:					אֲשֶׁר	הַדְּבָרִים
panjenengan-sadaya-badhé-nindakaken					ingkang	perkawis-perkawis
						H1697

Kaya mangkono anggonku mrentahi kowe nalika samana, bab sabarang prakara kang kudu padha koklakoni.”

הַגְּדוֹל	הַמְדַבֵּר	כָּל-	אֶת	נִלְאָה	מִחֶרֶב	וְנִסְעָה	19
ageng	ara-ara-samun	sadaya	Object	lan-kita-mlampah	saking-Horéb	lan-kita-bidhal	
		H3605	H0853	H3212	H2722	H5265	
הָאֱמֹרִי	תֵּר	דְּרָךְ	רְאִיתֶם	אֲשֶׁר	הָהוּא	וְהַגְּדוֹלָא	
tiyang-Amori	redi	margi	panjenengan-sadaya-mirsani	ingkang	punika	lan-nggegirisi	
H0567	H2022	H1870	H7200		H1931	H3372	
עַד	וְנִבְּא	אֲתַנּוּ	אֱלֹהֵינוּ	יְהוָה	צָנָה	כְּאֲשֶׁר	
ngantos	lan-kita-rawuh	kita	Gusti-Allah-kita	Yéhuwah	dipundhawuhaken	kados-ingkang	
H5704	H0935	H0853	H0430	H3068	H6680		
						בְּרִנֵּעַ: קָדֵשׁ	
						Kadès-Barnéa	
						H6947	

“Sawuse mangkono kita banjur padha budhal saka ing gunung Horeb, lan padha ngliwati sawratane pasamunan kang jembar lan nggegirisi kang wus padha kokdeleng iku, njujug ing pagunungane bangsa Amori, kaya kang wus dadi dhawuhe Sang Yehuwah, Gusti Allah kita marang kita; banjur padha tekan ing Kadesy-Barnea.

עַד-	בְּאֵתֶם	אֲלֵכֶם	וְאָמַר	20		
ngantos	panjenengan-sadaya-sampun-rawuh	dhateng-panjenengan-sadaya	lan-Kawula-ngendika			
H5704	H0935	H0413	H0559			
לָנוּ:	נָתַן	אֱלֹהֵינוּ	יְהוָה	אֲשֶׁר-	הָאֱמֹרִי	תֵּר
dhateng-kita	nyukakaken	Gusti-Allah-kita	Yéhuwah	ingkang	tiyang-Amori	redi
	H5414	H0430	H3068		H0567	H2022

Nalika iku aku banjur tutur marang kowe: Saiki kowe wus padha tekan ing pagunungane bangsa Amori, kang diparingake dening Pangeran Yehuwah, Gusti Allah kita, marang kita.

אֶת-	לְפָנָיִךְ	אֱלֹהֶיךָ	יְהוָה	נָתַן	רָאָה	21
Object	ing-ngajeng-panjenengan	Gusti-Allah-panjenengan	Yéhuwah	dipunsukakaken	pirsa	
H0853	H6440	H0430	H3068	H5414	H7200	
אֱלֹהֵי	יְהוָה	דְּבָרֶךָ	כְּאֲשֶׁר	לֹשׁ	עֲלָה	הָאָרֶץ
Gusti-Allah	Yéhuwah	dipunngendikakaken	kados-ingkang	nglenggahi	minggah	tanah
H0430	H3068	H1696		H3423	H5927	H0776
תְּחַת:	וְאֶל-	תִּירָא	אֶל-	לָךְ	אֲבִתְיֶךָ	
kuwatos	lan-sampun	ajrih	sampun	dhateng-panjenengan	leluhur-panjenengan	
H2865	H0408	H3372	H0408		H0001	

Wruhanamu, Sang Yehuwah, Gusti Allahmu, wus ngulungake nagara iku marang kowe; padha lurugana lan ejegana, kaya kang wus dadi dhawuhe Pangeran Yehuwah, Gusti Allahe para leluhurmu. Aja padha wedi lan aja giris.

קִלְקֵם   אֲלֵי   וְתִקְרְבוּן
 sadaya-panjenengan-sadaya   dhateng-Kawula   lan-panjenengan-sadaya-nyedhaki
[H3605](#)   [H0413](#)   [H7126](#)

וְיִחַפְּרוּ-   לְפָנֵינוּ   אַנְשִׁים   נְשָׁלָחָה   וְתֵאמְרוּן
 lan-madosi   ing-ngajeng-kita   tiyang-jaler   kita-kengkenan   lan-panjenengan-sadaya-ngendika
[H2658](#)   [H6440](#)   [H0376](#)   [H7971](#)   [H0559](#)

נְעִלָה-   אֲשֶׁר   הַמָּרְדִּי   אֶת-   דְּבָר   אֲתָנוּ   וְיִשְׁבוּ   הָאָרֶץ   אֶת-   לָנוּ
 kita-minggah   ingkang   margi   Object   kabar   kita   lan-wangsul   tanah   Object   kanggé-kita
[H5927](#)   [H1870](#)   [H0853](#)   [H1697](#)   [H0853](#)   [H7725](#)   [H0776](#)   [H0853](#)

נָבֵא   אֲשֶׁר   הָעָרִים   וְאֵת   בָּהּ
 kita-badhé-mlebet   ingkang   kitha-kitha   lan-Object   ing-piyambakipun
[H0935](#)   [H0853](#)

אֲלֵיהֶן:
 dhateng-piyambakipun-sadaya
[H0413](#)

Kowe kabeh tumuli padha nyedhaki aku sarta duwe atur mangkene: Sumangga kula aturi nglampahaken tiyang sawatawis ngrumiyini lampah kita, supados sami niti-priksa kawontenanipun nagari punika, sarta sami mbektaa katrangan dhateng kita, bab margi-margi ingkang badhe sami kita langkung, saha kawontenanipun kitha-kitha ingkang badhe kula dhatengi.

מָקָם   וְאָקַח   הַדְּבָר   בְּעֵינַי   וַיִּיטֵב   23
 saking-panjenengan-sadaya   lan-Kawula-mendhet   perkawis   ing-paningal-Kawula   lan-saé
[H3947](#)   [H1697](#)   [H3190](#)

לְשֹׁבֵט: אֶחָד   אִישׁ   אַנְשִׁים   עָשָׂר   שְׁנַיִם
 kanggé-suku   satunggal   tiyang   tiyang-jaler   dasa   kalih-welas
[H7626](#)   [H0259](#)   [H0376](#)   [H0376](#)   [H6240](#)   [H8147](#)

Prakara iku dakrasa becik; dadi aku tumuli milih wong rolas panunggalanmu, saka saben taler wong siji.

אֶשְׁכַּל   נָחַל   עַד-   וַיָּבֵאוּ   הַחֶרֶד   וַיַּעֲלֵנוּ   וַיִּפְּנוּ
 Èskol   lèmbak   ngantos   lan-rawuh   redi   lan-minggah   lan-piyambakipun-sadaya-minger
[H0812](#)   [H5704](#)   [H0935](#)   [H2022](#)   [H5927](#)   [H6437](#)

אֶתָּה:
 piyambakipun   lan-nitipriksa
[H0853](#)   [H7270](#)

Iku banjur padha mangkat munggah menyang pagunungan, nganti tekan ing lebak Eskol, sarta padha niti-priksa nagara iku.

וַיִּשְׁבוּ   אֲלֵינוּ   וַיִּזְרְדוּ   הָאָרֶץ   מִפְּרִי   בִּידָם   וַיִּקְחוּ   25
 lan-wangsul   dhateng-kita   lan-mandhapaken   tanah   saking-woh-wohan   ing-asta   lan-mendhet
[H7725](#)   [H0413](#)   [H3381](#)   [H0776](#)   [H6529](#)   [H3027](#)   [H3947](#)

נָתַן   אֱלֹהֵינוּ   יְהוָה   אֲשֶׁר-   הָאָרֶץ   טוֹבָה   וַיֵּאמְרוּן   דְּבָר   אֲתָנוּ
 nyukakaken   Gusti-Allah-kita   Yéhuwah   ingkang   tanah   saé   lan-ngendika   kabar   kita
[H5414](#)   [H0430](#)   [H3068](#)   [H0776](#)   [H0559](#)   [H1697](#)   [H0853](#)

לָנוּ:
 dhateng-kita

Apadene padha njupuk woh-wohan sawatara pametune nagara iku, digawa mudhun lan diladekake marang kita. Sarta padha ngaturi katrangan mangkene: Saestu, nagari ingkang badhe dipun paringaken dening Pangeran Yehuwah, Gusti Allah kita, dhateng kita punika sae.

את ותמרו ונתמרו
Object lan-panjenengan-sadaya-mbalela
[H0853](#) [H4784](#)

לעלת
kanggé-mingwah
[H5927](#)

אביהם
panjenengan-sadaya-kersa
[H0014](#)

ולא
lan-mboten
[H3808](#)

26

אלהיכם:
Gusti-Allah-panjenengan-sadaya
[H0430](#)

יהוה
Yéhuwah
[H3068](#)

פי
dhawuh
[H6310](#)

Ewadene kowe padha ora wani nglurug mrana, sarta padha mbangkang marang dhawuhe Sang Yehuwah, Gusti Allahmu.

ותאמרו ותתרו
lan-ngendika lan-panjenengan-sadaya-pating-grenengan
[H0559](#) [H7279](#)

באחליכם
ing-tarub-tarub-panjenengan-sadaya
[H0168](#)

27

מצרים
Mesir
[H4714](#)

מארץ
saking-tanah
[H0776](#)

הוציאנו
Panjenenganipun-ngetokaken-kita
[H3318](#)

אתנו
kita
[H0853](#)

יהוה
Yéhuwah
[H3068](#)

בשנאת
amargi-sengit
[H8135](#)

להשמידנו:
kanggé-numpes-kita
[H8045](#)

האמרי
tiyang-Amori
[H0567](#)

ביר
ing-asta
[H3027](#)

אתנו
kita
[H0853](#)

לתת
kanggé-nyukakaken
[H5414](#)

Kowe padha pating kedumel ana ing tarubmu, pangucapmu; Pangeran Yehuwah anggone ngirid metu saka ing tanah Mesir iku marga aku padha disengiti, arep diulungake marang tangane bangsa Amori, supaya padha ditumpes.

לכבנו
manah-kita
[H3824](#)

את
Object
[H0853](#)

המסו
nglemmeraken
[H4549](#)

אחינו
sadhèrèk-sadhèrèk-kita
[H0251](#)

עלים
mingwah
[H5927](#)

אנחנו
kita
[H0587](#)

ואנה
dhateng-pundi
[H0575](#)

28

גדלת
ageng

ערים
kitha-kitha

מזנו
tinimbang-kita

ורם
lan-dhuwur

גדול
ageng

עם
bangsa

לאמר
pangandika
[H0559](#)

שם:
ing-mrika
[H8033](#)

ראינו
kita-mirsani
[H7200](#)

ענקים
tiyang-Anak
[H6062](#)

בני
putra-putra

ונם
lan-ugi
[H1571](#)

בשמים
ing-langit
[H8064](#)

ובצורת
lan-dipunkutha-bentengi
[H1219](#)

Kita banjur arep menyang ing ngendi? Sadulur-sadulurku wus padha gawe remuking atiku srana ngucap mangkene: Bangsa ing kono iku cacaha akeh, dedege ngungkuli aku, kutha-kuthane gedhe-gedhe lan balowartine sundhul ing langit, karodene aku iya padha ndeleng wong bani Enak ana ing kono.

תיראון
ajrih
[H3372](#)

ולא
lan-sampun
[H3808](#)

תערצון
gumeter
[H6206](#)

לא
sampun
[H3808](#)

אלכם
dhateng-panjenengan-sadaya
[H0413](#)

ואמר
lan-Kawula-ngendika
[H0559](#)

29

מהם:
saking-piyambakipun-sadaya
[H1992](#)

Aku banjur mituturi kowe: Aja padha giris, lan aja wedi karo wong-wong iku.

kang tansah ngirid lakumu ana ing dalam, milihake panggonan kang kena kokinepi, ing wayah bengi srana geni, lan ing wayah awan srana mega, kanggo nedahake marang kowe dalam kang kudu kokliwati.”

וַיִּקְצֹף	דִּבְרֵיכֶם	קוֹל	אֶת־	יְהוָה	וַיִּשְׁמַע	34
lan-duka	tetembungan-panjenengan-sadaya	swanten	Object	Yéhuwah	lan-mirengaken	
H7107	H1697		H0853	H3068	H8085	
				לְאֹמֵר:	וַיִּשְׁבַּע	
				pangandika	lan-sumpah	
				H0559	H7650	

“Bareng Sang Yehuwah midhanget kang dadi panggrundelmu, banget dukane sarta supaos, dhawuhe:

וְהָאֲרֶץ	אֶת	הַיָּד	הָרַע	הַדֹּר	הָאֵלֶּה	בְּאֲנָשִׁים	אִישׁ	יְרֵאָה	אִם־	35
tanah	Object	punika	awon	jaman	punika	saking-tiyang-jaler	tiyang	mirسانی	menawi	
H0776	H0853	H2088		H1755	H0428	H0376	H0376	H7200		
לְאַבְתִּיכֶם:				לְתֵת	נִשְׁבַּעְתִּי		אֲשֶׁר	הַטּוֹבָה		
dhateng-leluhur-panjenengan-sadaya				kanggé-nyukakaken	Kawula-sampun-sumpah		ing kang	saé		
H0001				H5414	H7650					

Bangsa kang ala iki, mesthi ora ana wonge siji-sijia kang bakal ndeleng nagara kang becik kang wus Sunprasetyakake kalawan supaos yen bakal Sunparingake marang para leluhurira,

וְלוֹ-		יְרֵאָה	הוּא	יְפֻנֶה	בֶּן־	כָּלֵב	זוֹלָתִי	36
lan-dhateng-piyambakipun		badhé-mirsani	piyambakipun	Yefuné	putra	Kaléb	kajawi	
		H7200	H1931	H3312		H3612	H2108	
בָּהּ		וַיִּרְדֹּף־	אֲשֶׁר	הָאֲרֶץ	אֶת־	אֲתָן		
ing-piyambakipun		dipunambah	ing kang	tanah	Object	Kawula-badhé-sukakaken		
		H1869		H0776	H0853	H5414		
יְהוָה:	אֲחֵרֵי	מָלֵא	אֲשֶׁר	אֵעַן	וְלִבְנָיו			
Yéhuwah	sasampunipun	jangkep	ing kang	amargi	lan-dhateng-putra-putranipun			
H3068		H4390		H3282				

kajaba mung Kaleb bin Yefune kang bakal ndeleng, lan iku saanak-putune kang bakal Sunparingi nagara kang wus diidak iku, marga wus ngantepi pambangun-turute marang Pangeran Yehuwah.

גַּם־	לְאֹמֵר	בְּגִלְלָכֶם	יְהוָה	הַתְּאֵנָה	בִּי	גַּם־	37
ugi	pangandika	amargi-panjenengan-sadaya	Yéhuwah	duka	dhateng-Kawula	ugi	
H1571	H0559	H1558	H3068	H0599		H1571	
			שָׁם:	תָּבֵא	לֹא־	אֲתָהּ	
			ing-mrika	badhé-mlebet	mboten	panjenengan	
			H8033	H0935	H3808		

Aku dhewe iya didukani dening Sang Yehuwah marga saka kowe, lan dingandikani: Sira iya mesthi ora bakal lumebu ing kono.

יָבֵא	הוּא	לְפָנָיִךְ	הָעֵמֶד	נִין	בֶּן	יְהוֹשֻׁעַ	38
badhé-mlebet	piyambakipun	ing-ngajeng-panjenengan	ing kang-ngadeg	Nun	putra	Yosua	
H0935	H1931	H6440	H5975	H5126		H3091	
יִשְׂרָאֵל:	אֶת־	יִנְחֶלְנָהּ	הוּא	כִּי־	חֹזֵק	אֲתָו	
Israèl	Object	badhé-ngundhuh	piyambakipun	amargi	kuwatosaken	piyambakipun	
H3478	H0853	H5157	H1931		H2388	H0853	H8033

Yusak bin Nun, pembantunira iku kang bakal lumebu mrono, iku sira santosakna; awitdene iku kang bakal ngirid lakune wong Israel nganti bisa ndarbeni tanah iku.

לָבֹזִי אֲמַרְתֶּם אֲשֶׁר וְטַפְכֶם
kanggé-jarahan panjenengan-sadaya-ngendika ingkang lan-laré-panjenengan-sadaya
[H0957](#) [H0559](#) [H2945](#)

הַיּוֹם יִדְעוּ לֹא- אֲשֶׁר וּבְנֵיכֶם יְהוּהָה
dinten-punika mangertos mboten ingkang lan-putra-putra-panjenengan-sadaya badhé-dados
[H3117](#) [H3045](#) [H3808](#) [H1961](#)

שָׂמְרָה יָבֹאוּ הַמָּזָה וְרַע טוֹב
ing-mrika badhé-mlebet piyambakipun-sadaya lan-awon saé
[H8033](#) [H0935](#) [H1992](#)

וְהֵם אֲתַנְנָה וְלָהֶם
lan-piyambakipun-sadaya Kawula-badhé-sukakaken lan-dhateng-piyambakipun-sadaya
[H1992](#) [H5414](#)

יִירָשׁוּהָה:
badhé-nglenggahi
[H3423](#)

Anadene anak-anakira kang isih cilik kang padha sira arani yen bakal dadi bandhangan lan anak-anakira kang saiki iki, kang durung bisa mbedakake ala lan becik, iya iku kang bakal padha lumebu mrono, lan kang bakal Sunparingi lan ndarbeni nagara iku.

מָרְגִי הַמְדַבְּרָה וְסָעוּ לָכֶם כָּנִי וְאַתֶּם
margi ara-ara-samun lan-bidhal kanggé-panjenengan-sadaya minger lan-panjenengan-sadaya
[H1870](#) [H5265](#) [H6437](#)

יִסְוֶה אַבְרִית
Abrit Seganten
[H5488](#) [H3220](#)

Nanging sira iku padha balia, budhala menyang pasamunan, metua dalan kang anjog ing sagara Teberau.”

חַטָּאנוּ אֵלַי וְתֹאמְרוּ וְנִתְעַנֵּי
kita-sampun-dosa dhateng-Kawula lan-ngendika lan-panjenengan-sadaya-mangsuli
[H2398](#) [H0413](#) [H0559](#)

אֲשֶׁר- כָּכֹל וְנִלְחַמְנוּ נִעְלָה אֲנַחְנוּ לְיְהוּהָה
ingkang miturut-sadaya lan-perang badhé-mingwah kita dhateng-Yéhuwah
[H3605](#) [H5927](#) [H0587](#) [H3068](#)

אִישׁ וְתִחַבְּרוּ אֱלֹהֵינוּ יְהוּהָה צָנְנוּ
tiyang lan-panjenengan-sadaya-nyabukaken Gusti-Allah-kita Yéhuwah dipundhawuhaken-kita
[H0376](#) [H2296](#) [H0430](#) [H3068](#) [H6680](#)

הַהֲרָה: לְעֵלָת וְתִחַבְּנוּ מִלְחַמָּתוֹ כָּלִי אֶת-
redi kanggé-mingwah lan-panjenengan-sadaya-gampil perangipun pirantos-pirantos Object
[H2022](#) [H5927](#) [H1951](#) [H4421](#) [H3627](#) [H0853](#)

“Ing kono kowe banjur padha mangsuli lan kandha marang aku mangkene: Kula sampun sami damel dosa dhateng Pangeran Yehuwah. Sumangga, kula sami sagah mangsah perang miturut sadaya dhawuhipun Sang Yehuwah, Gusti Allah kita dhateng kula sadaya. Sawuse mangkono, saben wong banjur padha manganggo praboting perang, awit pangiramu kalawan gampang bisa mangsah menyang ing pagunungan.

לָהֶם dhateng-piyambakipun-sadaya 42
 אָמַר ngendikakaken
 אֵלַי dhateng-Kawula
 יְהוָה Yéhuwah
 וַיֹּאמֶר lan-ngendika
[H0559](#) [H0413](#) [H3068](#) [H0559](#)

אִינִי mboten-wonten-Kawula
 כִּי amargi
 תְּלַחֲמוּּ perang
 וְלֹא- lan-sampun
 תֵּעָלֶיךָ minggah
 לֹא sampun
[H0369](#) [H3808](#) [H5927](#) [H3808](#)

לִפְנֵי ing-ngajeng
 תִּנְּפֹוּ dipunkalahaken
 וְלֹא- lan-sampun
 בְּקֶרְבְּכֶם ing-tengah-panjenengan-sadaya
[H6440](#) [H5062](#) [H3808](#) [H7130](#)

אֵיבִיכֶם:
 mengсах-panjenengan-sadaya
[H0341](#)

Nanging Sang Yehuwah tumuli ngandika marang aku: Aja padha nglurug lan aja perang, awitdene Ingsun ora ana ing tengahira, awit sira bakal padha kasoran ana ing ngarepe mungsuhira.

שָׁמַעְתֶּם mirengaken
 וְלֹא- lan-mboten
 אֵלֵיכֶם dhateng-panjenengan-sadaya
 וַאֲדַבֵּר lan-Kawula-ngendika
[H8085](#) [H3808](#) [H0413](#) [H1696](#)

וַתִּזְדָּרוּ lan-panjenengan-sadaya-kumalungkung
 יְהוָה Yéhuwah
 פִּי dhawuh
 אֶת- Object
 וַתִּמְרוּ lan-panjenengan-sadaya-mbalela
[H2102](#) [H3068](#) [H6310](#) [H0853](#) [H4784](#)

וַתֵּעָלֶיךָ lan-minggah
 הִהְרֵתָ: redi
[H2022](#) [H5927](#)

Kowe banjur daktuturi, nanging kowe padha ora ngrewes marang pituturku, malah mbangkang marang dhawuhe Pangeran Yehuwah; kowe padha kaduk wani lan banjur menyang ing pagunungan.

לְקִרְאָתְכֶם kanggé-mapag-panjenengan-sadaya
 הַהוּא punika
 בְּהֵרֵד ing-redi
 הַיֵּשֶׁב ingkang-dedalem
 הָאֹמֹרִי tiyang-Amori
 וַיֵּצֵא lan-medal
[H7125](#) [H1931](#) [H2022](#) [H3427](#) [H0567](#) [H3318](#)

וַיִּבְתְּוּ lan-ngremuk
 הַדְּבָרִים tawon
 תַּעֲשִׂינָה nindakaken
 כְּאִשָּׁר kados-ingkang
 אֶתְכֶם panjenengan-sadaya
 וַיִּרְדְּפוּ lan-nguber
[H3807](#) [H1682](#) [H0853](#) [H7291](#)

אֶתְכֶם panjenengan-sadaya
 עַד- ngantos
 חֲרָמָה: ing-Séir
[H2767](#) [H5704](#) [H0853](#)

Tumuli kowe padha dipethukake lan ditempuh dening bangsa Amori kang padha manggon ing pagunungan kono, sarta iku padha mburu kowe kaya tawon, ngalahake kowe saka ing Seir nganti tutug ing Horma.

שָׁמַע mirengaken
 וְלֹא- lan-mboten
 יְהוָה Yéhuwah
 לִפְנֵי ing-ngajeng
 וַתִּבְכוּּ lan-nangis
 וַתֵּשְׁבוּ lan-panjenengan-sadaya-wangsul
[H8085](#) [H3808](#) [H3068](#) [H6440](#) [H1058](#) [H7725](#)

הָאֵזִין ngatosaken
 וְלֹא- lan-mboten
 בְּקֶלְכֶם dhateng-swanten-panjenengan-sadaya
 יְהוָה Yéhuwah
[H0238](#) [H3808](#) [H3068](#)

אֵלֵיכֶם:
 dhateng-panjenengan-sadaya
[H0413](#)

Sabalimu kowe banjur padha nangis ana ing ngarsane Pangeran Yehuwah, nanging Sang Yehuwah ora mirengake panangismu sarta ora midhangetake swaramu kaya mangkono.

אִשָּׁר	כִּימִים	רְבִים	יָמִים	בְּקֶדֶשׁ	וְהַשְּׁבוּ
ingkang	kados-dinten-dinten	kathah	dinten-dinten	ing-Kadès	lan-panjenengan-sadaya-dedalem
	H3117		H3117	H6946	H3427

יְשֻׁבָתָם:
panjenengan-sadaya-dedalem
[H3427](#)

| Dadine kowe banjur padha kepeksa manggon ana ing Kadesy nganti kapara lawas, yaiku sapira lawase anggonmu manggon ana ing kono.”